

De groene transitie financieren: Het investeringsplan voor de Europese Green Deal en het mechanisme voor een rechtvaardige transitie

Brussel, 14 januari 2020

De Europese Unie is vastbesloten om tegen 2050 het eerste klimaatneutrale blok ter wereld worden. Dat vergt forse investeringen van zowel de EU als de overheden in de lidstaten, maar ook van de private sector. Vandaag wordt het investeringsplan voor de Europese Green Deal gepresenteerd (het investeringsplan voor een duurzaam Europa). Dit plan zal de aanzet zijn voor overheidsinvesteringen en zal helpen particuliere middelen vrij te maken via financiële EU-instrumenten, zoals met name InvestEU. Uiteindelijk zou dit 1 biljoen EUR aan investeringen moeten opleveren.

Alle lidstaten, regio's en bedrijfstakken zullen hun bijdrage aan deze transitie moeten leveren, maar de uitdagingen zijn voor sommigen groter dan voor anderen. Sommige regio's zullen bijzonder worden getroffen en zullen een ingrijpende economische en sociale transformatie doormaken. Het mechanisme voor een rechtvaardige transitie zal financiële en praktische ondersteuning op maat bieden, om werknemers te helpen en om voor de nodige investeringen in de betrokken regio's te zorgen.

Ursula **von der Leyen**, voorzitter van de Europese Commissie: *"Mensen staan centraal in de Europese Green Deal, onze visie om Europa tegen 2050 klimaatneutraal te maken. De transformatie die ons wacht, is ongezien. En ze zal alleen lukken als ze rechtvaardig is – én voor iedereen werkt. We zullen onze mensen en onze regio's steunen die bij deze transformatie zwaardere inspanningen moeten leveren. Zo wordt niemand aan zijn lot overgelaten. De Green Deal betekent ook forse investeringsbehoeften – die we zullen omsmeden tot investeringskansen. Het plan dat we vandaag presenteren zal ten minste 1 biljoen EUR mobiliseren. Hiermee verzetten we de bakens en brengen we een groene investeringsgolf op gang."*

Frans **Timmermans**, uitvoerend vicevoorzitter voor de Europese Green Deal: *"De noodzakelijke transitie naar klimaatneutraliteit zal het welzijn van mensen verbeteren en zal Europa concurrerder maken. Maar dat vergt grotere inspanningen van burgers, bedrijfstakken en regio's die meer dan anderen afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen. Het mechanisme voor een rechtvaardige transitie zal helpen om wie het sterkst getroffen wordt, te ondersteunen. Dat doen we door investeren aantrekkelijker te maken en door te komen met een pakket voor financiële en praktische ondersteuning ter waarde van minstens 100 miljard EUR. Dit is de solidariteit en rechtvaardigheid die we beloven."*

Valdis **Dombrovskis**, uitvoerend vicevoorzitter voor een economie die werkt voor de mensen, voegde daaraan toe: *"Wil Europa de transitie naar een klimaatneutrale economie maken, dan hebben we zowel politiek engagement als massale investeringen nodig. De Green Deal laat zien dat we vastbesloten zijn om de klimaatverandering aan te pakken. Dat voornemen onderbouwen we nu met een financieringsplan. Allereerst zullen we de EU-begroting inzetten als hefboom voor particuliere middelen voor groene projecten in heel Europa en om de regio's en mensen te ondersteunen die het sterkst door de transitie worden getroffen. In de tweede plaats zullen we in wet- en regelgeving de nodige prikkels inbouwen zodat groene investeringen kunnen floreren. Ten slotte zullen we overheden en marktspelers helpen bij het in kaart brengen en ontwikkelen van dit soort projecten. De Europese Unie is niet in één dag gebouwd. Een Groen Europa komt er niet van vandaag op morgen. Om duurzaamheid tot de spil te maken van ons investeringsbeleid, moeten we anders gaan denken. Vandaag hebben we een belangrijke stap gezet om dat waar te maken."*

Het investeringsplan voor de Europese Green Deal

Met het investeringsplan voor de Europese Green Deal wordt EU-financiering gemobiliseerd en komt er een raamwerk dat de publieke en private investeringen faciliteert die nodig zijn voor de transitie naar een klimaatneutrale, groene, concurrerende en inclusieve economie. Het plan vult andere initiatieven aan die in het kader van de Green Deal zijn aangekondigd. Het bestaat uit drie pijlers:

- Financieren: de komende tien jaar wordt ten minste 1 biljoen EUR aan duurzame investeringen gemobiliseerd. Binnen de EU-begroting wordt het aandeel uitgaven voor klimaat- en milieuactie groter dan ooit tevoren. Hiermee zal ook particuliere financiering worden aangetrokken. Daarbij is een cruciale rol weggelegd voor de Europese Investeringsbank (EIB).
- Faciliteren: de nodige prikkels geven om publieke en private investeringen vrij te maken en om te

buigen. De EU zal beleggers tools bieden door duurzame financiering centraal te stellen in het financiële bestel. Ook zullen duurzame investeringen van overheden worden bevorderd door 'groen begroten' en groene overheidsopdrachten aan te moedigen. Daarnaast worden procedures uitgewerkt die het gemakkelijker moeten maken om staatssteun goed te keuren die regio's helpt een rechtvaardige transitie te maken.

- Praktische ondersteuning: de Commissie zal overheden en projectpromotoren ondersteuning bieden bij de planning, vormgeving en uitvoering van duurzame projecten.

Het mechanisme voor een rechtvaardige transitie

Het mechanisme voor een rechtvaardige transitie is een onmisbaar instrument om de transitie naar een klimaatneutrale economie rechtvaardig te laten verlopen, zodat niemand aan zijn lot wordt overgelaten. Alle regio's zullen financiering nodig hebben en het investeringsplan voor de Europese Green Deal voorziet daar ook in. Dit mechanisme biedt net gerichte steun om over de periode 2021-2027 ten minste 100 miljard EUR te helpen vrijmaken voor de meest getroffen regio's. Dit moet de sociaaleconomische impact van de transitie mitigeren. Dankzij het mechanisme komen er de nodige investeringen om werknemers en gemeenschappen te helpen die afhankelijk zijn van de waardeketen van fossiele brandstoffen. Het mechanisme zal een aanvulling zijn op de substantiële bijdrage uit de EU-begroting via alle instrumenten die voor de transitie van direct van belang zijn.

Dit mechanisme voor een rechtvaardige transitie heeft drie hoofdbronnen van financiering:

1) Een fonds voor een rechtvaardige transitie dat 7,5 miljard EUR nieuwe EU-middelen zal ontvangen, bovenop het voorstel van de Commissie voor de volgende EU-begroting voor de lange termijn. Om aanspraak te kunnen maken op hun aandeel in het fonds zullen de lidstaten, in overleg met de Commissie, in specifieke geografische plannen voor een rechtvaardige transitie moeten aangeven welke gebieden in aanmerking kunnen komen. Ook zullen zij moeten toezeggen iedere euro uit het fonds voor een rechtvaardige transitie te matchen met middelen van het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) en het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+), aan te vullen met nationale middelen. Alles samen zal dit 30 à 50 miljard EUR aan financiering opleveren, die nog veel meer investeringen zal aantrekken. Het fonds zal vooral subsidies geven aan regio's. Zo zal er bijvoorbeeld steun beschikbaar zijn om werknemers te helpen hun vaardigheden en competenties te ontwikkelen voor de arbeidsmarkt van de toekomst. Of het fonds zal steun beschikbaar stellen om het mkb, start-ups en incubators te helpen om in die regio's voor nieuwe economische kansen te zorgen. Ook zal het fonds investeringen ondersteunen in de transitie naar schone energie, bijvoorbeeld in energie-efficiëntie.

2) Een specifieke rechtvaardige transitieregeling in het kader van InvestEU: die moet tot 45 miljard EUR aan investeringen mobiliseren. Doel hiervan is particuliere investeringen aan te trekken, in onder meer duurzame energie en vervoer. Die regio's zullen hierbij baat hebben en het zal hun economie helpen in de zoektocht naar nieuwe bronnen van groei.

3) Een leenfaciliteit voor de publieke sector bij de Europese Investeringsbank (EIB) die door de EU-begroting is gedekt: die moet tussen 25 en 30 miljard EUR aan investeringen mobiliseren. Deze faciliteit zal worden gebruikt voor leningen aan de publieke sector voor bijvoorbeeld investeringen in stadsverwarmingsnetten en de renovatie van gebouwen. In maart 2020 zal de Commissie met een wetgevingsvoorstel komen om deze faciliteit op te zetten.

Bij het mechanisme voor een rechtvaardige transitie gaat het echter om meer dan financiering alleen: de Commissie zal een platform voor een rechtvaardige transitie gebruiken om lidstaten en investeerders technische bijstand te leveren. Ook zal zij er op toezien dat de getroffen gemeenschappen, lokale overheden, sociale partners en ngo's worden betrokken. Het mechanisme voor een rechtvaardige transitie zal ook een sterk governanceraamwerk krijgen dat uitgaat van de plannen voor een geografisch rechtvaardige transitie.

Achtergrond

Op 11 december 2019 heeft de Commissie haar [Europese Green Deal](#) gepresenteerd, met daarin de ambitie om tegen 2050 het eerste klimaatneutrale blok ter wereld te worden. Wil Europa de transitie naar een duurzame economie maken, dan zijn stevige investeringsinspanningen nodig in alle sectoren: om de actuele klimaat- en energiedoelen voor 2030 te halen, zijn tegen 2030 jaarlijks 260 miljard EUR extra investeringen nodig.

Het investeringsplan voor de Europese Green Deal kan alleen slagen met de inzet van alle betrokken spelers. Het is van essentieel belang dat lidstaten en het Europees Parlement bij de onderhandelingen over het nieuwe financieel kader vasthouden aan de hoge ambitie van het Commissievoorstel. Een snelle goedkeuring van het voorstel voor een verordening over het fonds voor een rechtvaardige transitie is daarbij van cruciaal belang.

De Commissie zal de progressie op dit transitietraject van nabij volgen en evalueren. In het kader van

die inspanningen zal de Commissie jaarlijks een top over duurzame investeringen organiseren, waarbij alle stakeholders zullen worden betrokken. Zij zal ook blijven werken rond het bevorderen en financieren van de transitie. De Commissie nodigt de investeerdersgemeenschap uit om de randvoorwaarden uit de regelgeving en de steeds toenemende kansen voor duurzame investeringen ten volle te benutten. Overheden vraagt zij dan weer een actieve rol te spelen bij het in kaart brengen en bevorderen van dit soort investeringen.

Meer informatie

[MEMO: Het investeringsplan voor de Europese Green Deal en het mechanisme voor een rechtvaardige transitie](#)

Factsheets

- [Investeren in een klimaatneutrale en circulaire economie](#)
- [Het mechanisme voor een rechtvaardige transitie: Niemand aan zijn lot overlaten](#)
- [Projecten met EU-financiering om de economie te vergroenen](#)

[Mededeling van de Commissie over het investeringsplan voor een duurzaam Europa](#)

[Voorstel voor een verordening tot oprichting van het fonds voor een rechtvaardige transitie](#)

[Wijzigingen van de verordening gemeenschappelijke bepalingen](#)

[De Europese Green Deal](#)

IP/20/17

Contactpersoon voor de pers:

[Vivian LOONELA](#) (+32 2 296 67 12)
[Stefan DE KEERSMAECKER](#) (+32 2 298 46 80)
[Marta WIECZOREK](#) (+32 2 295 81 97)
[Sara SOUMILLION](#) (+32 2 296 70 94)
[Balazs UJVARI](#) (+32 2 295 45 78)
[Claire JOAWN](#) (+32 2 295 68 59)
[Siobhán MILLBRIGHT](#) (+32 2 295 73 61)

Voor het publiek: [Europe Direct](#) per telefoon [00 800 67 89 10 11](#) of [e-mail](#)

Related media

 [Green deal](#)

<@links@>